

Foto: MTI

4. – 5. stranica

Premijer Mađarske Viktor Orbán u Mađarskom parlamentu, 10. svibnja

Jozo Solga, hrvatski glasnogovornik
3. stranica

Hodočašće u Juri

8. – 9. stranica

Izdanje o Serdahelu

14. stranica

Komentar

Što bi motiviralo?

Pošto su stopostotno obrađeni glasovi i izlaznost birača za narodnosne liste na parlamentarnim izborima, vrijedno je zaviriti u podatke tko su najviše pridonijeli Listi Hrvatske državne samouprave, koja je dobila ukupno 1743 glasa. Ako krenem od nekih, za mene logičnih pravila, trebao bi broj glasova izravno razmjerno rasti prema broju veličine određene narodnosne zajednice u naselju, znači tamo gdje živi veći broj pripadnika nacionalne manjine da bude i veći broj registriranih birača. Druga logika, prema mom razmišljanju jest da u naseljima, gradovima gdje djeluju ustanove Hrvatske državne samouprave, odnosno druge hrvatske ustanove, koje okupljaju inteligenciju, trebao bi biti veći broj, međutim čini se da moja logika nije potvrđena. Prema zadnjem popisu pučanstva, najveći broj pripadnika hrvatske narodnosti živi u Budimpešti (2186), ipak po aktivnostima registriranja i glasovanja na Hrvatsku listu zaostaje, broj upisanih birača za parlamentarne izbore bio je 92, u glavnom gradu djeluje HDS-ov ured i jedna njegova ustanova. Prema zadnjem popisu pučanstva Pečuh je na drugome mjestu po broju pripadnika hrvatske narodnosti (1922), a on je na prvome mjestu po broju upisanih birača za parlamentarne izbore, 264, ali je 184 dalo glas Hrvatskoj listi. Tu bih spomenula da u tome gradu djeluje najviše HDS-ovih ustanova (ured + 3). Po broju pripadnika hrvatske narodnosti Koljnof je na 3. mjestu (885), ali bilo je svega 15 registriranih. Zanimljivo je da u nekim naseljima gdje je mali broj pripadnika, mnogo više su bili aktivni nego u onima gdje živi velik broj Hrvata. Tek da spomenem Bojevo koje je dalo čak 31 glas. Naravno, ima i u tome slučaju izuzetaka, npr. Martinci, koji su primjereno svojem broju hrvatskih pripadnika, dali čak 118 glasova Hrvatskoj listi, ondje djeluje jedna HDS-ova ustanova. U Serdahelu i Prisiki također ima HDS svoju ustanovu, ipak je bio vrlo nizak broj registriranih, a i glasova, u Serdahelu 20 registriranih i 14 glasova, a u Prisiki samo 1 registriran i 1 glas. Bilo bi tu još niz primjera o čemu bi bilo vrijedno razmišljati, a možda najviše o tome što bi motiviralo glasače hrvatskih zajednica da aktivno sudjeluju u toj priči. *beta*

Glasnikov tjedan

te u svojim izbornim okruzima.

Istoga dana, ne u velikoj parlamentarnoj vijećnici, u društvu 199 parlamentarnih zastupnika, već u posebnoj dvorani skupnu prisegu jedan za drugim položili su i glasnogovornici dvanaest narodnosti u Mađarskoj, koji su temeljem prvoga mjesta na narodnosnim listama koje su postavile državne samouprave osvojili glasnogovornički mandat. Prisegnuli su pred predsjednikom Mađarskog parlamenta Lászlóom Kövérom, tko je želio na materinskom jeziku, a svečanom činu pribivao je i potpredsjednik mađarske vlade, kojoj je parlament dao povjerenje 10. svibnja, Zsolt Semjén koji će u idućem četverogodišnjem razdoblju biti zadužen za nacionalnu politiku, za pitanje Crkve i narodnosti, što je novina u odnosu na dosadašnje jer su poslovi narodnosti bile pod Ministarstvom ljudskih resursa. Na prijedlog predsjednika Mađarskog parlamenta Lászlóa Kövéra predsjednikom Narodnog odbora Mađarski parlament je glasovima podržao zastupnika Nijemaca u Mađarskoj Imrea Rittera. Dopredsjednik Narodnog odbora je glasnogovornik Roma Félix Farkas. Prva sjednica Narodnog odbora – dok ove retke pišem, predviđena je za 15. svibnja.

Mađarski je parlament na sjednici 10. svibnja izabrao Viktora Orbána za predsjednika vlade, s 134 glasa. Četvrti je to

Utemeljen je savez najvišega zakonodavnog tijela Mađarske, 8. svibnja prisezanjem 199 zastupnika, onih koji su svoje zastupničke mandate ostvarili temeljem državnih lista i onih koji su osvojili manda-

Orbánov mandat, a prihvaćenim zakonom, četvrta Orbánova vlada djelovat će kroz deset ministarstava.

U nastupajućem razdoblju Viktor Orbán želi ojačati međunarodni položaj Mađarske i u Europskoj uniji i svijetu. Iza sebe ima jaku izbornu legitimnost, dvotrećinsku većinu, i iskustvo vođenja države neprekidno od 2010. godine tijekom tri parlamentarna ciklusa.

Umjesto propale liberalne demokracije (...) izgradit ćemo kršćansku demokraciju 21. stoljeća koja jamči ljudsko dostojanstvo, slobodu i sigurnost, štiti rodnu ravnopravnost, tradicionalni model obitelji jednog muškarca i jedne žene, sputava

Mađarski je parlament na sjednici 10. svibnja izabrao Viktora Orbána za predsjednika vlade, s 134 glasa.

antisemitizam, čuva našu kršćansku kulturu i daje našoj naciji priliku da preživi i napreduje, reče između ostaloga u svom inauguracijskom govoru Viktor Orbán dodajući kako misli da je dostižno da Mađarska 2030. postane jedna od pet europskih država najboljih za život i rad, te

kako Mađari moraju živjeti s ponosom i dostojanstvom države koja razumije da su Mađari više dali svijetu nego što su dobili te kako želi uvjeriti susjedne države da se ujedine i Panonsku nizinu učine najsigurnijim i najbrže rastućim gospodarskim, trgovinskim i prometnim područjem u Europi. Za savez s Europskom unijom, kazao je da je EU potreban i ako je potreban i Mađarskoj kazavši kako će njegova vlada zastupati pogled da taj blok treba funkcionirati kao skup slobodnih država te se odreći delirijskih noćnih mora o sjedinjenim europskim državama... i vratiti se u stvarnost.

Govoreći o migrantskom pitanju, rekao je da tisuće plaćenih aktivista, birokrata i političara u Bruxellesu radi kako bi se migracija proglasila temeljnim ljudskim pravom, čime nam žele oduzeti pravo da samostalno odlučujemo koga ćemo primiti, prenose MTI i HINA.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Budimpešta

Uručene potvrde Središnjeg izbornog povjerenstva

Hrvatski glasnogovornik Jozo Solga

U dvorani Kupola zdanja mađarskoga Parlamenta 4. svibnja 2018. uručene su potvrde Središnjeg izbornog povjerenstva vijećnicima koji su na stranačkim izbornim listama osvojili mandat i glasnogovornicima narodnosnih manjina, čime su preuzeli dužnosti osvojene na parlamentarnim izborima 8. travnja 2018. Potvrde su uručili predsjednik Državnog izbornog povjerenstva András Patyi i predsjednica Državnog izbornog ureda Ilona Pálffy. Dana 8. svibnja 2018. bila je osnivačka sjednica Mađarskoga parlamenta na kojoj su vijećnici izabrali dužnosnike, odbore i njihove članove. Potvrdu Središnjeg izbornog povjerenstva, među inima, preuzeo je i glasnogovornik hrvatske manjine Jozo Solga. Rezultati parlamentarnih izbora stupili su na snagu 3. svibnja 2018., nakon završetka pravnih postupaka u Kuriji. Prema tomu pet organizacija, odnosno saveza osvojilo je 92 mandata državnih listi: Fiszed-KDNP (42 mandata); MSZP-Párbeszéd (12 mandata); LMP (7 mandata) i DK (6 mandata).

Kristina Goher

Osnivačka sjednica Mađarskog parlamenta – prisegnuli narodnosni glasnogovornici

U utorak pred predsjednikom Parlamenta prisegu je položilo 12 narodnih glasnogovornika, pošto je konstituiran Mađarski parlament. Oni su svoju prisegu dali u posebnoj prostoriji, u takozvanoj Dvorani Gobelin u zgradi Mađarskog parlamenta.

Većina narodnosnih glasnogovornika svoju je prisegu u Mađarskom parlamentu dala na materinskom jeziku.

U nastupajućem četverogodišnjem parlamentarnom ciklusu ovi će glasnogovornici predstavljati svoje narodnosti: Simeon Varga Bugare, Tamás Sianos Grke, Jozo Solga Hrvate, Ewa Maria Slaba Rónay Poljake, Silvia Simani Armence, Félix Farkas Rome, Traján Kreszta Rumunje, Vera Giricz Rusine, Ljubomir Aleksov Srbe, Antal Paulik Slovake, Erika Köles Kiss Slovence, Brigitta Szuperák Ukrajince.

Pozdravljajući narodnosne glasnogovornike, predsjednik Mađarskog parlamenta László Kövér reče da je protekle četiri godine u predstavljanju interesa narodnosti uspostavljena nova ustanova koja je iz više razloga bila neophodna. Iz-

među ostaloga kazao je da je Parlament nadomjestio ustavni propust star više od dva desetljeća, jer se u okvirima parlamentarne demokracije trebaju očitovati ne samo interesi etničke većine nego i manjinski interesi, te da u nedostatku toga ne mogu biti bez smetnje međudržavne suradnje i veze.

Zamolio je Narodnosni odbor Mađarskog parlamenta neka nastavi, razvija i jača zastupanje narodnosnih interesa u Parlamentu. Dodao je: U prvom ciklusu ovo je tijelo bilo jedno od najaktivnijih, redovito je sudjelovalo u radu Parlamenta, uzelo udjela kod pripreme 64 točke dnevnoga reda za plenarne sjednice te podastrlo deset samostalnih zakonskih prijedloga.

László Kövér istaknuo je: Prijedlog Narodnosnog odbora za odluku o prikuplja-

nju potpisa za inicijativu Minority Safe Pack dobio je jednoglasnu potvrdu svih zastupnika.

Kao novu vrijednost u radu Parlamenta predsjednik Mađarskog parlamenta istaknuo je da je njemačka narodnost znala živjeti sa zakonskim mogućnostima i da je njihov prijašnji glasnogovornik Imre Ritter ostvario povlaštenu zastupnički mandat. Na prijedlog predsjednik Mađarskog parlamenta László Kövér predsjednikom Narodnosnog odbora Mađarski parlament je glasovima podržao zastupnika Nijemaca u Mađarskoj Imrea Rittera. Na slici: narodnosni glasnogovornici u društvu predsjednika Mađarskog parlamenta László Kövéra, dopredsjednika vlade Zsolta Semjéna i Imrea Rittera, parlamentarnog zastupnika Nijemaca u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

PARLAMENTARNI IZBORI 2018 – HRVATSKA LISTA

Izborni rezultati Liste Hrvatske državne samouprave u zalskim naseljima

Pošto su stopostotno obrađeni glasovi i izlaznost birača koji su glasovali za narodnosne liste na parlamentarnim izborima 8. travnja 2018. godine, donosimo pregled rezultata izlaznosti i glasova hrvatskih birača u Zalskoj županiji. Provjereni su podatci ponajprije naselja u kojima djeluju hrvatske samouprave, te mjesta u kojima je popisano hrvatsko stanovništvo. Broj je registriranih birača u Zalskoj županiji vrlo skroman, svega 94, od njih je na izbore izašlo 79 birača. Najveći broj registriranih Hrvata u Zalskoj županiji za parlamentarne izbore bio je u Sumartonu, od 27 registriranih birača na izbore je izašlo 23, a za listu Hrvatske državne samouprave valjano je glasovalo njih 23. Na drugome mjestu nalazi se Serdahel s 20 registriranih, a na izbore je izašlo 14 birača, HDS-ova lista u Serdahelu dobila je 14 valjanih glasova. Na trećem se mjestu nalazi Kaniža, gdje je od 15 registriranih birača izašlo 14 i glasovalo za HDS-ovu listu. U Fićehazu i Keresturu registriran je jednak broj birača, po osam, svi su izašli na izbore i dali glas za Hrvatsku listu. U Bečehelu broj registriranih bio je 5, ali na izbore su izašli četvero, za HDS-ovu listu glasovali su troje, a predan je i jedan nevaljan glas. U Mlinarcima su se registrirali troje, svi su izašli na izbore i glasovali za HDS-ovu listu. Jednak je rezultat i u Petribi, tri registrirana, toliko ih je izašlo na izbore i glasovalo za Hrvatsku listu. U Pustari je registrirano dva birača, oni su izašli na izbore i glasovali na Hrvatsku listu, u Letinji je registrirano dva birača, ali samo je jedan izašao na izbore i glasovao za HDS-ovu listu. U Jegerseku i u Keszthelyu registriran je po jedan birač, oba su izašla na izbore i glasovala za Hrvatsku listu.

Osnivačka sjednica Mađarskog parlamenta

Foto: MTI

Beta

Baranjska županija

Izborni rezultati Liste Hrvatske državne samouprave

Na travanjskim parlamentarnim izborima Lista Hrvatske državne samouprave dobila je 1743 glasa. Ovim pregledom osvrnut ćemo se na rezultate u Baranjskoj županiji, u naseljima i gradovima u kojima djeluju hrvatske samouprave, te nasumce u još nekoliko gradova i sela. Ovdje donosimo tek broj upisanih hrvatskih birača za parlamentarne izbore, obrazac B, a broj birača upisanih u hrvatski registar za mjesne i narodnosne izbore, obrazac A, ovdje ne donosimo. Da bi se netko upisao u obrazac B, potrebno je da bude upisan i u obrazac A, ali upis u obrazac A ne povlači za sobom obvezu upisa u obrazac B. Upisom u obrazac A + B ostvaruje se pravo glasovanja na parlamentarnim izborima kod glasovanja za Narodnosnu (hrvatsku) listu.

Kao što smo već pisali: U Mohaču od 35 registriranih hrvatskih birača na izbore je izašao 31 birač uz isti broj valjanih glasova. U Vršendi je od 23 registrirana Hrvata na izbore izašlo 16, a Lista Hrvatske državne samouprave dobila je 15 valjanih

glasova. U Katolju se od 23 registrirana Hrvata parlamentarnim izborima za glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj odazvalo njih 17 uz 16 valjanih glasova. U Sajki je od 10 registriranih, koji su svi izašli na izbore, bilo 8 valjanih glasova. U Kašadu je od 7 registriranih na izbore izašlo 6, koji su predali 5 valjanih glasova, a u Lančuku 5 registriranih i 5 valjanih glasova. U Surdukinju je od 5 registriranih isti broj predao 2 valjana glasa (uz tri nevaljana). U Olasu je od 4 registrirana predano 3 valjana glasa. U Boji od 2 registrirana oba su valjano glasovala. U Naradu 1 registrirani dao je jedan valjani glas, a u Belvaru 1 registrirani nije izašao na izbore. U narećenim naseljima od 116 registriranih izašlo je na izbore 95, a Lista je dobila 88 glasova.

Najveći broj registriranih Hrvata u Baranjskoj županiji za parlamentarne izbore bio je u Pečuhu, od 264 upisana birača u hrvatski registar za parlamentarne izbore, od čega je njih 184 (ako smo dobro izračunali!) dalo glas Listi hrvatske nacio-

nalne manjine. U Pečuhu se glasovalo na 149 izbornih mjesta.

U Udvaru od 40 upisanih birača 32 je glasovalo uz dva nevaljana glasa i 30 glasova za Hrvatsku listu. U Poganu je bilo 12 upisanih birača, od čega je devet pristupilo glasovanju, a Hrvatska je lista dobila 8 glasova. U Pečvaru 1 upisani birač, jedan glas Listi. U Birjanu 2 upisana birača, 2 valjana glasa. U Martincima 157 birača upisanih u hrvatski registar, od čega je 129 glasača izašlo glasovati za Listu hrvatske nacionalne manjine koja je dobila 118 glasova, uz 11 nevaljanih glasova. U Križevcima 37 upisanih u hrvatski birački popis, 32 birača pristupilo je izborima, valjana 32 glasa. U Foku 28 upisanih, 18 pristupilo izborima uz 17 valjanih glasova Hrvatskoj listi. U Starinu 36 upisanih u hrvatski registar, 27 birača pristupilo izborima, od čega 22 valjana glasa Hrvatskoj listi. U Vajslovu 17 upisanih birača u hrvatskom registru, njih 12 pristupilo izborima, Hrvatska lista dobila je 12 glasova. U Selurincu 30 birača u hrvatskom registru, od čega je njih 22

Izborni rezultati Liste Hrvatske državne samouprave u Šomođskoj županiji

U Mađarskom parlamentu

Foto: MTI

Birači pripadnici hrvatske narodnosti u Šomođskoj županiji na ovogodišnjim parlamentarnim izborima bili su vrlo djelatni, na listu Hrvatske državne samouprave dali su 301 valjani glas. Budući da je raspoređen broj glasova po naseljima, možete pročitati u ovim redcima: Najveći broj registriranih Hrvata u Šomođskoj županiji za parlamentarne izbore bio je u Potonji, 62 birača. međutim na izbore je izašlo 44 birača, koji su dali 39 valjanih i 5 nevaljanih glasova. Barča je na drugome mjestu po broju registriranih birača, bilo ih je 60, ali nalazi se na prvome mjestu po broju izlaznosti, 52, od njih je na Hrvatsku listu glasovalo 49 birača, bilo je i tri nevaljana listića. Po broju registriranih, na trećem je mjestu Novo Selo s 46 registriranih, od njih na izbore je izašlo 36 birača i bilo je jednako toliko valjanih glasova za HDS-ovu listu. U Daranju je bilo 39 registriranih birača, na izbore su izašli 37-ero, za Hrvatsku listu valjano su glasovali 35-ero, i bilo je 2 nevaljana glasa. U Lukovišću od 38 registriranih na izbore je izašao 31 birač, od njih na HDS-ovu listu glasovalo je 30, te bilo je 2 nevaljana glasa. U Bojevu su se registrirali 38-ero, na izbore je izašao 31 birač, od njih su tridesetero glasovali na Hrvatsku listu i bio je jedan nevaljani glas. U Brlobašu su se registrirali tridesetero, od njih je izašao 21 birač, koji su rezultirali 18 valjanih i 2 nevaljana glasa. U Dombolu je registrirano 23 birača, a na glasovanje je izašlo 12, bilo je jednako toliko valjanih glasova. U Izvaru je bilo 22 registrirana birača, od njih 16-ero izašli su na izbore, valjano su glasovali dvanaestero, četvero nevaljano. U gradu Nađatadu registrirano je 25 birača, od njih na izbore izašlo je dvadeset troje, bio je 21 valjani i 2 nevaljana glasa. U Rasinji bilo je 15 registriranih, dvanaestero su izašli na izbore, predano je 9 valjanih i 3 nevaljana glasa. U Tomašinu su se registrirali dvanaestero, na izbore su izašli devetero, valjanih glasova bilo je 8, a nevaljan 1. U Kapošvaru su se registrirali troje, na izbore su izašli dvoje i bilo je jednako toliko valjanih glasova.

Beta

pristupilo izborima i dalo glas Hrvatskoj listi. U Semelju je u hrvatskom registru od upisanih 15 birača njih 12 izašlo glasovati uz 11 valjanih glasova Listi hrvatske nacionalne manjine. U Sallanti od 34 upisana birača u hrvatskom registru 27 je izašlo na birališta uz 25 valjanih glasova. U Harkanju je od 22 registrirana, 19 birača izašlo na izbore uz 17 valjanih glasova. U Šiklošu od 8 registriranih svi su izašli na izbore, uz 8 valjanih glasova. U Kozaru je od 16 registriranih 13 birača izašlo na izbore, a bilo je 12 valjanih glasova. U gradiću Mišljenju u hrvatskom registru bilo je na dan izbora upisano 39 birača, od čega je 38 njih izašlo glasovati, uz 37 valjanih glasova. U gradiću Šeljenu u hrvatskom registru bilo je na dan izbora upisano 36 birača, od čega je 35 izašlo glasovati uz 33 valjana glasa Hrvatskoj listi. U Kunkinju od upisanih 26 birača u hrvatskom registru 25 njih je izašlo glasovati, uz 25 valjanih

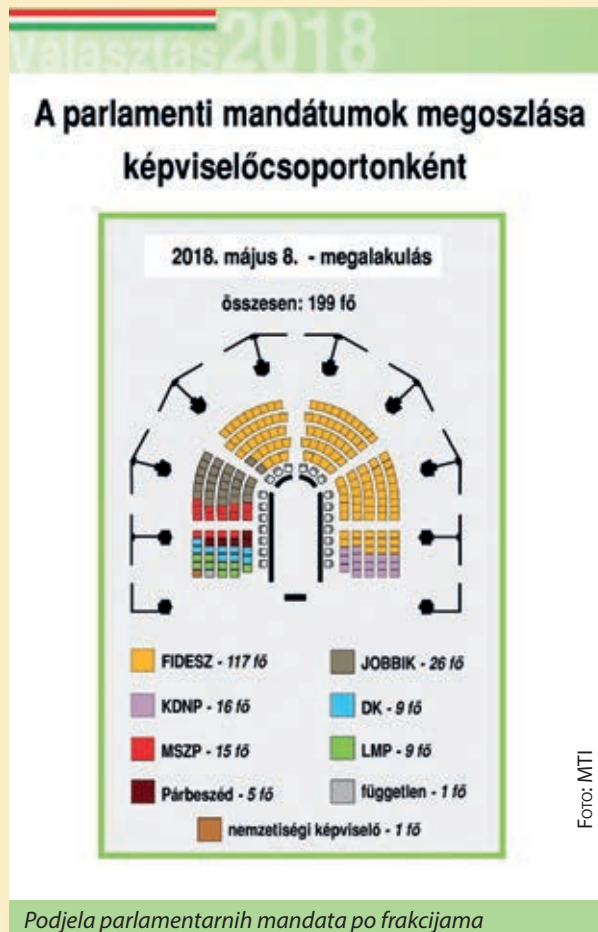

Foto: MTI

glasova Listi hrvatske nacionalne manjine. U Sigetu u hrvatski registar upisalo se 17 birača, od čega je svih 17 izašlo na birališta i dalo 15 valjanih glasova Hrvatskoj listi.

U Ranjošu (Aranyosgadány) u hrvatski registar nije bilo upisanih birača iako i tamo djeluje Hrvatska samouprava. U Bremenu 2 upisana birača uz dva valjana glasa. U gradiću Komlovu u hrvatskom registru bilo je upisano 3 birača u hrvatski registar, njih troje je i glasovalo, tri valjana glasa. U Lotaru je u hrvatski registar od upisana 3 birača njih troje glasovalo uz tri valjana glasa. U Nagydobszi od 11 upisanih birača u hrvatski registar njih 7 je glasovalo, uz sedam valjanih glasova. U Sukitu bilo je 3 birača u hrvatskom registru, uz 3 valjana glasa. U Kesuju od 5 birača u hrvatskom registru 5 valjanih glasova Hrvatskoj listi. U Ati jedan birač u hrvatskom registru, uz 1 valjani glas.

Napomena:

U Tolnanskoj županiji djeluje tek jedna Hrvatska samouprava, i to ona u Dombóvaru, ali tamo nije bilo upisanih birača u hrvatskom registru. B. P. B.

*Gostovanje pečuskoga
Hrvatskog kazališta*

„Majstori“ u Baji

U suorganizaciji Hrvatskoga kulturnog centra i gradske Hrvatske samouprave, 18. travnja u Baji je upriličeno gostovanje pečuskoga Hrvatskog kazališta koje je izvelo komediju za djecu autora Dejana Fajfera i Gorana Smoljanovića s naslovom Majstori. Na predstavi održanoj u Palači bačke kulture autori, koji sami igraju i glavne uloge, oduševili su stotinjak vrtičara i učenika bajske škole s Fancage i Dolnjaka u kojima se odvija odgoj odnosno predmetna nastava na hrvatskome jeziku.

Stipan Balatinac

Dejan Fajfer i Goran Smoljanović

Prepuna dvorana i zadovoljna dječja lica

Prvosvibanjski malonogometni turnir u Santovu

Prvosvibanjska priredba u Santovu, koja je organizirana 30. travnja na mjesnome nogometnom igralištu, ni ove godine nije prošla bez uobičajenoga malonogometnog turnira. Budući da se pozivu organizatora odazvalo tek sedam momčadi, natjecalo se samo u jednoj skupini u kojoj je svaka momčad igrala šest susreta. Bez poraza, s pet pobjeda i jednim neodlučnim rezultatom, pobjednici turnira bili su Snajperisti (Mesterlövészek), a njihov najbolji strijelac David Szutorcsik s 11 pogodaka bio je i najbolji strijelac natjecanja.

Stipan Balatinac

Hrvatski dan u Pečuhu

Sveučilište u Pečuhu drugu je godinu zaredom bilo organizator manifestacije „The International Spring“. Riječ je o bogatome višednevnom programu namijenjenom za više od četiri tisuće stranih studenata koji tako predstavljaju zemlje odakle dolaze i upoznaju domaće i strane studente s različitim mjestima, kulturom i običajima.

Ove se godine Hrvatska predstavljala 17. travnja, a Hrvatski su dan obilježila tri zanimljiva izlaganja. Uzvanicima se prvo obratila generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga, koja je kroz dinamično predstavljanje i popratne videomaterijale prikazala Hrvatsku i sve njezine ljepote. „Generalni je konzulat Republike Hrvatske prvi put pozvan da predstavi Hrvatsku stranim studentima i domaćoj publici. Cilj je bio predstaviti Lijepu Našu s naglaskom na ponudu županija koje izravno graniče s Mađarskom te predstaviti hrvatsku zajednicu“, rekla nam je Vesna Haluga koja nije skrivala zadovoljstvo cjelokupnim programom.

Nakon nje održana su još dva predavanja – prvo pod nazivom „Croatsians in Hungary“, na kojemu je ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i predstojnik Odsjeka za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu Stjepan Blažetin go-

nose dvaju sveučilišta i predstaviti najmlađe hrvatsko sveučilište. Izložba je otvorena u pečuškoj Sveučilišnoj knjižnici koja je iduća dva tjedna bila njezin domaćin.

Otvorenje izložbe „Život na Sjeveru“

„Papuk, the Geopark“ bio je naslov predavanja Gorana Radonića

O Hrvatima u Mađarskoj i Pečuhu govorio je Stjepan Blažetin.

vorio o Hrvatima u Mađarskoj, te drugo pod nazivom „Papuk, the Geopark“ na kojemu je Goran Radonić, stručni voditelj Parka prirode Papuk, predstavio prvi hrvatski geopark.

Budući da Sveučilište «Janus Pannonius» ima potpisan sporazum o suradnji s hrvatskim Sveučilištem Sjever, nakon predavanja otvorena je izložba „Život na Sjeveru“ kojom se nastojalo osnažiti od-

Prilikom samog otvorenja gostima je pozdravne riječi uputio pročelnik Odjela za medijski dizajn Dean Valdec, nakon čega je profesor Antun Franović održao kratko izlaganje o samom Sveučilištu. Profesor Igor Kuduz, koji je ujedno i jedan od autora izložbe, predstavio ju je i govorio o studiju Medijskog dizajna.

„Izložbom vizualnog identiteta Sveučilišta Sjever možemo biti zadovoljni oso-

bito jer je ovo prva takva izložba u inozemstvu i nadam se da će takvih prilika biti i ubuduće“, rekao je Kuduz te nam ukratko opisao izložbu. „Izloženi prezentacijski panoji ključni su dijelovi opsežne i detaljne knjige standarda. Osim toga, izloženo je i nekoliko fotografija s primjerima primjene dijelova identiteta u prostorima fakulteta. Vizualni identitet sustavno je razrađen i definiran kako u formi knjige standarda tako i u stvarnoj primjeni, osobito je to vidljivo u cijelom nizu tiskanih materijala i prostornoj navigaciji.“

Nazočne je pozdravila i generalna konzulica Vesna Haluga. „Kako i sama dola-

zimo s hrvatskoga Sjevera, s radošću ću i u budućnosti pridonijeti rastu i razvoju Sveučilišta Sjever. Vjerujem da suradnja najmlađeg i najstarijeg sveučilišta u ovom dijelu Europe može rezultirati još boljim vezama dvaju naroda, poglavito mladih ljudi. Nadam se da će se i ovdajšnji mladi Hrvati u budućnosti odlučiti za studij na Sveučilištu Sjever“, istaknula je konzulica. *Bernarda@Ivona Pavičić*

Skupno shodišće Gradišćanskih Hrvatov u Juru

Na Majkin dan, prve majuške nedilje, tradicionalno se strefu gradišćanskohrvatski vjernici pri velikom hrvatskom slavlju, u jurskoj katedrali. Ljetos je to učinjeno pod geslom „Stavimo naše obitelji u Božje ruke!“. Svetu mašu na hrvatskom jeziku predvodio je mons. dr. Egidije Živković, željezanski biskup, u nazočnosti mons. dr. Andrása Veresa, jurskoga biskupa, predsjednika Ugarske biskupske konferencije, a i u krugu brojnih duhovnika iz Ugarske ter Austrije. U pravom krilu katedrale na ogromnoj bini su sidili člani zbora Gradišćanskih Hrvatov, Pax et bonum, ki su svojom jačkom jur u prvom hipcu zadobili sve nazočne. U većmisečnu pripravu položeno je veliko djelo sa zborovodjom Ivom Šeparovićem, a na orgula je svirao Jasenko Horvat. Na kurušu je dr. Ivan Maasz iz Čunova čekao pripravno, kot svako ljetu, kad more kantorirati za jačenje naroda iz Austrije, Ugarske i Slovačke.

Pri svetoj maši

Kad človik stupi u jursku katedralu, jednostavno ga potišće veličina stinov, ali se smi začuditi ogromnim freskam, bogatim zlatnim ukrasom na sve strane, a ne nazadnje i zvanarednoj akustiki. Na livoj strani u zlatnoj rami se nalazi milosni kip Krvave suze točeće Marije, pred koji kip hodočastu Gradišćanski Hrvati od 1972. ljeta, svako ljetu u najlipšem misecu Blažene Dvice Marije. Do lani ovo shodišće

je organizirao dr. prof. Ive Šmatović, dokle ovo ljetu sve vjernike na početku svete maše pozdravio je pater Anijan Marko Mogyorósi, ravnatelj Hrvatske sekcije u Juri, a ujedno i novi skrbnik hrvatskih shodišćev. Točno u deset uri pri ulasku u katedralu biskupov u vijencu brojnih svećenikov, cijelu crikvu, od prvoga do zadnjega nuglja objamila je jačka „Pridite s hvalom“, iz sto i dvadeset gutov Pax et

bonuma. Zboraši su si toga dana oblikli svečanu narodnu nošnju, pokazajući i tim, kako i koliko su kolorni, po pratežu različiti, ali u jački jedno tijelo i jedna duša, kako smo to mogli i čuti. Jurski biskup, dr. András Veres na hrvatskom jeziku je pozdravio željezanskoga biskupa dr. Egidija Živkovića, zastupnike hrvatske narodnosti u društvenom i političkom životu, na čelu s veleposlanikom Republike

Trenutak za molitvu

Majka Božja Jurska, ti obradošća nevoljnih!

S tvojim Sinom išla si vas žitak, još i gorki put do križa.

Ostala si i dalje na putu s človičanstvom – trapljenim, nevoljnim, mukotrpnim, progonjenim i zahičenim.

U tvoju obrambu izručamo ti sve tužne i trpeće,

osamljene i plačuće,

zdvojne i iskajuće,

nevoljne i nemoćne,

stare i umirajuće,

ali i sve zdrave i srićne,

kot i mlade i hrabre.

Tebi izručamo i Crikvu naše zemlje

i svega svita,

osebujno papu Franju,

ali i papu emeritusa Benedikta,

sve biskupe, svećenike, redovnike i

redovnice,

naše obitelji i farske općine kot i nas same.

Ostani s nami na našem životnom putu i peljaj nas k tvojemu Sinu.

Majka Božja Jurska, moli za nas!

Amen.

(Skupna molitva svih vjernikov na kraju svete maše u jurskoj katedrali 6. majuša, nedilju)

Zbor Pax et bonum

Časni gosti na shodišću

kovanjem dvih zaslužnih duhovnikov (vidi više na 11. stranici), p. Anijan Marko Mogyorósi je uputio riči zahvale: „Od 1972. ljeta se organizira ovo shodišće u duhu jednostavnosti i skromnosti. Ipak, ovoljetošnje shodišće u tom smislu iskoči iz toga reda. Zahvaljujem se Željezanskoj biskupiji, hrvatskim samoupravama na državnoj i županijskoj razini, i to Jursko-mošonsko-šopronskoj i Željeznoj županiji, hrvatskim samoupravama na lokalnoj razini i svim donatorom koja imena ostaju u otajnom da su financijski potpirali ovogodišnje posebne želje i ugošćenje poz-

Pater Anijan Marko Mogyorósi s Kemljankami

Hrvatske u Ugarskoj, dr. Mladenom Andrićem, zbor Pax et bonum, a i sve vjernike ki su te nedilje iz trih država hodočastili u Juru. Za srdačnimi riči se je zahvalio i glavni celebrant svete maše, dr. Egidije Živković, jurskomu biskupu na pozivu, a i svim poštovateljem i poštovateljicam Blažene Divice Marije Jurske. Natpastir Željezanske biskupije u svetoj prodiki obrnuo je pažnju na tri ključne riči našega kršćanstva. „Prva ključna rič današnjega evandjelja je rič ljubav. Ljubav je rič, ka se danas čudakrat upotribljuje ali žalibože i zloupotribljava. Bog ima mnoge pute, da mi očutimo, ča je ljubav. Bog nam i pokaže, čemu ljubav človiaka i osposobljava. Kršćan je človiak, ki ljubi Boga i bližnjega! Pokažimo svitu u koga Boga mi kršćani vjerujemo tim, kako jedni s drugimi zahadjamo, kako se prema našem bližnjemu ponašamo i kako se medjusobno ljubimo! Druga ključna rič današnjega evandjelja je rič radost. Kršćan je človiak, ki evandjelje – radosnu vist – pozna i u žitku ostvari i svojoj dicit, unukom i bližnjim predaje i svojim žitkom posvidoci. Pokažimo našim radosnim licem, da ovu Jezuševu želju ostvarimo! Treća ključna rič ovoga evandjelja je rič prijateljstvo-zajedništvo. Kršćan je svenek prijatelj, nositelj mira, posrednik i graditelj mostov. Imati prijateljstvo s Jezušem znači konkretno u sva-

kidanjem žitku: Za Jezušu i našega bližnjega si odlazniti i imati časa, drugomu pomoći, s nevoljnimi i siromašnim si diliti, bližnjemu oprostiti i se pomiriti, stare i bežejne pohoditi“, rekao je pred svim mons. dr. Egidije Živković, pozivajući sve nazočne i k molitvi za žive i pokojne majke i staremajke/babe za svu njevu ljubav, skrb i brigu. Na kraju prodike je željezanski biskup dr. Živković posebno prosio Majku Jursku da čuva, brani i pelja naše hrvatske familije, a i naš hrvatski narod. Još pred molitvom pred milosnim kipom i za odli-

vanikov. Srdačna hvala svim ki su na bilo ki način pomogli u pripravi ovoga hodočasnoga dana.“ Nadalje je majkam i babam čestitao sa štrofami koljnofskoga pjesnika Mate Šinkovića na samom kraju 46. shodišća Gradišćanskih Hrvatov. Svetačnu večernicu u 14 uri je takaj on peljao, a s istom jačkom kot svenek, „Još te moram, Mat, pozdraviti...“ dali su zbogom jurskoj Majki vjerniki iz trih zemalj, ki su se duhovno obogatili, dobili snagu i ohrabrenje za daljnje dane.

Timea Horvat

Bogatstvo...

Za svetom mašom sa željezanskim biskupom mons. dr. Egidijem Živkovićem i zborovodjom Pax et bonuma, Ivom Šeparovićem, člani zmožnoga zbora Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske i Austrije

II. Budimpeštanski susreti

Književni susret s hrvatskom spisateljicom Tanjom Mravak

U gradu mostova, u sklopu tradicijske priredbe Budimpeštanski susreti, 12. travnja 2018. u knjižnici Instituta za slavenske i baltičke filologije pri Sveučilištu Loránda Eötvösa priređen je književni susret s hrvatskom spisateljicom Tanjom Mravak, što je bilo ujedno i predstavljanje njezine zbirke priča „Naša žena“. Na susretu je bila i Marina Szikora, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj. Organizatori, narečeni Institut i Croatica zahvaljuju na potpori Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, Hrvatskoj samoupravi II. okruga, ferencvaroškoj Hrvatskoj samoupravi i Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj. U sklopu priredbe bio je i susret s makedonskom književnicom Rumenom Bužarovskom i njezinim romanom „Moj muž.“

Studenti i ljubitelji hrvatske lipe književnosti upoznali su književnicu s tankočutnošću za dramu, njezino pripovjedačko pjesništvo, poput strijele pogodenu psihologiju likova, društvene, pa i naše predrasude i međuljudske odnose. U Hrvatskoj su Tanju Mravak imenovali majstoricom kratke priče. Prvom zbirkom priča „Moramo razgovarati“ (Algoritam, Zagreb, 2010.), osvojila je nagradu Jutarnjeg lista za najbolje prozno djelo 2010., nagradu Slavić za autorski prvijenac Društva hrvatskih književnika i posebno priznanje „Slobodne Dalmacije“ za kulturu. Dugogodišnja je sudionica festivala usmenoga pripovijedanja Pričigin u Splitu i kolumnistica Jutarnjeg lista. Kroz razgovor, što ga je vodila lektorica za hrvatski jezik Mariela Marković, potaknuto je bilo niz pitanja, kakve su kolektivne predodžbe o idealnim tipovima žena, o ženskim mentalitetima, o patrijarhatu. Prije negoli je započelo predstavljanje zbirke kratke priče „Naša žena“ (Hena com, 2017.), studentica Fružina Füzesi pročitla je sažetu biografiju gošće, Dalma Perak jednu kratku priču iz narečene zbirke na hrvatskom, a Dorottya Kanizsai pak njezin mađarski prijevod. Što zapravo znači fraza „naša žena“? Objašnjenja se prihvatila autorica: „naša žena“ ne samo da je tipična žena nego, primjerice u pluralnim, patrijarhalnim krajevima ili u nekim manjim gradovima, ona je jedina ispravna žena. Međutim, ta žena nikada nije znanstvenica, doktorica ili profesorica, nego se bavi uglavnom svojim kućanstvom, obitelji. Naša je žena ostvarena samo u jednom isječku života. U svojim je pričama htjela dati glas i osvijestiti društvo da postoji čitav spektar žena, koje iz nekog razloga nisu „naše“. Ali su „naše žene“ i ljubavnice, koje su među nama, sestre s kojima ne razgovaramo, doktorice koje dolaze na selo i žive same, ili žene koje su odlučile živjeti same. Junakinje Tanje Mravak, ne previše, ali se ipak razlikuju od te jedne standar-

Mariela Marković, Tanja Mravak, makedonska književnica Rumena Bužarovska i lektor makedonskog jezika Zlatko Panzov

Dalma Perak čita priču hrvatske književnice.

Dio publike

dne „tipične žene“. One nisu uzori, ali kao takve tjeraju nas na razmišljanje. Zašto ostaju u lošim odnosima. Zašto trpe nasilje, zašto se zadovoljavaju nečim što ih ne ispunjava, zašto nemaju samopouzdanja? U pričama spisateljica iznosi problem, a ne rješenje. „Među mojim ženama ima i starije žene, kojoj je umro muž, i ona ima novog partnera, i mijenja se jednako tako kao što smo se mijenjale kada smo imale sedamnaest godina. Kada se silno zaljubimo i nismo sigurni u sebe, onda

volimo sve što voli taj naš dečko, sorta pasa ili metal-glazbu, koju prije nikada nismo. Tako ta žena, koja ima dvije odrasle kćeri, koja bi trebala biti ostvarena, zbog tog čovjeka potpuno se mijenja, mijenja svoju odjeću, odnos prema kćerima. To su žene koje imaju sitan odmak, ali taj mi je odmak bio važan da stavim likove u situaciju koje im nisu ugodne“ – rekla je spisateljica o svojoj jednoj junakinji. U zbirci našla je svoje mje-

sto i „ničija žena“, žena koja nema supruga. Uz priču o toj ženi hrvatska je spisateljica s publikom podijelila i jednu potankost predstavljanja njezine knjige u rodnome gradu Sinju, tijekom kojeg se raspravljalo i o posvojnim zamjenicama, i unatoč toj raspravi ipak joj se postavljalo pitanje „Čija je to žena...“. Zanimljivo je bilo slušati da je u Bosni i Hercegovini izašla knjiga „Furam feminizam – priručnik za djevojčice“ autorice Lamije Begagić i Marine Veličković, jer one često

napominju „ali i za dječake“. Jer, kako je govorila i Tanja Mravak, nije dovoljno osnažiti žene, treba osvijestiti i muškarce jer tu leži jedan od teškoća kojim se feminizam bavi. Jer ako neka pametna i vrijedna djevojčica ne upisuje studij koji želi jer joj se možda čini muškim ili misli da nije dovoljno sposobna, treba se upitati što joj je to tijekom godina uništilo samopouzdanje. Svakako vam preporučujem za čitanje kratke priče „Naša žena“ hrvatske spisateljice Tanje Mravak. Vjerujte, potaknut će vas na razmišljanje, i ako se prepoznajete po kojoj „heroini“ ove zbirke, možda nije slučajno jer smo mi žene toliko slično različite.

Kristina Goher

Dobitnici odlikovanja sv. Martina Željezanske biskupije u zlatu

Ovoljetno shodišće u Juri bilo je neobično i zato jer po prvi put je ovo vjersko okupljanje organizirao pater Anijan Marko Mogyorósi, novi ravnatelj Hrvatske sekcije u Jurskoj biskupiji, a dužnost i odgovornu funkciju si je najerbao od rođjenoga Bizonjca, kanonika prof. dr. Ive Šmatovića, gdo se je ljeta dugo brigao za tradicionalno hrvatsko vjersko okupljanje, svenek prve majuške nedilje u Juri. Prilikom „preda-

Kanonik prelat Franjo Benković u srićnom trenutku s natpastirom Željezanske biskupije

Kanonik prof. dr. Ive Šmatović s odličjem u društvu željezanskoga biskupa mons. dr. Egidija Živkovića

je suodgovornosti za dušobrižništvo za vjernike hrvatskoga jezika u Jurskoj biskupiji, i današnje shodišće, ko si Ti i duga ljeta organizirao, sigurno je ovo najbolji forum da Tebi, dragi kanoniče, u ime Željezanske biskupije kot i u moje vlašće ime, za sve to iskreno hvalim. Velika mi je želja da ovu moju hvalu povezujem s jednim vanjskim znakom, zato ovim Tebi dodiljujem odlikovanje sv. Martina Željezanske biskupije u zlatu“, riči su to željezanskoga biskupa mons. dr. Egidija Živkovića ki je dugoljetnoga profesora nazvao i „živim mostom“ med Jurskom i Željezanskom biskupijom. Drugi dobitnik isto takovoga odličja je bio još jedan Bizonjac, kanonik prelat Franjo Benković. „Ovo shodišće ko si Ti 1972. ljeta počeo i u svi ljeti uvijek živio, je za mene daljnji izraz posebne povezanosti na jednu stran med Hrvati dalje od svih državnih granic, a na drugu stran med „matičnom biskupijom“ Jurskom i nje „kćerom“ Željezanskom biskupijom. Ti si mjerodavno pridonosao jedinstvu med ugarskimi i Gradišćanskimi Hrvati, bio uvijek vjeran gost pri hrvatski duhovni vježba i uopće velik prijatelj naše biskupije“, naglasio je nadalje natpastir željezanski, spominjajući se med Benkovićevimi zaslugami i na gradnju crkve Duha Svetoga, školskoga centra, čuvarnice i staračkoga doma.

Svim dvim odlikovanim duhovnikom uz zahvalu je dodana i želja za daljnji svećenički žitak u dobrom zdravlju i uz Božji blagoslov.

Tiho

Četrdeset ljet kantoriga Petrovoga Sela

Boriška Keš-Filipović: „Gospodinu Bogu i Blaženoj Divici Mariji hvala za to sve“

Kad se je začula 29. aprila, u nedilju, za večernicom u petrovskoj kapeli tipična rodjendanska jačka „Lipa kitica je procvala“ u izvedbi vjernikov i pratnji harmanije Jožija Markinogova i gitare Andraša Varge, i sama slavljenica, Boriška Keš-Filipović nije znala komu su upućene riči i melodija. Petroviska crkvena općina, s duhovnikom Tamásom Várhelyiem, pomoćnim farnikom Richárdom Inzsöloom i predsjednikom farskoga savjeta Imrijem Filipovićem, u velikoj otajnosti je pripravila presenećenje za petrovisku kantorigu, ka je ljetos jur četrdeseto ljetu ispunila za orgulami. „Nam Petrovišćanom, samo od sebe je razumljivo da kad dojdemo u kapelu ali u crkvu, Boriška sidi za orgulami. Sprohadja svete maše, crkvene obrede, litanije, skupa se veseli s familijami pri prisegu i kršćenju, i s drugimi skupa daje zbogom pokojnim. Četiri desetljeće služi u tišini, sa svojom skromnošću i odanošću, zato smo i mislili da ćemo joj napraviti ceremoniju hvale u skromnosti, u zahvali za vas nje trud,

brigu i da joj zaželjimo još dobro zdravlje i nadalje, kad mi nju i u budućnosti potribujemo“, gratulirao je s ovimi riči duhovnik Tamás Várhelyi i uz brojne dare prikdao novu ugarsku jačkarnu knjigu, a u ponudi Ferenc Timara i Čabe Horvatha i crkvene jačkarnu knjige na hrvatskom jeziku. Polag toga se je zahvalio i cijeloj familiji, u koj su čudakrat morali pretpiti falingu, hižne družice i matere, zavolj ove službe. Imre Filipović je i malu statistiku skupaspravio za ovu priliku, po kom je naša Boriška čez četrdeset ljet pred kraljicom inštrumentov u Petrovom Selu muzički uokvirila 232 prisega, 571 kršćenje, jačila je pri 629 sprohodi, a sve skupa je kantorigala na 17 500 maša. Na kraju presenećenja i jubilarke se je zahvalila svim za pomoć i podupiranje uz riči: „Ono što sam djelala, rado sam djelala na diku i slavu Boga. Služit ću dokle budem potribna, a Gospodinu Bogu i Blaženoj Divici Mariji hvala za to sve!“

Tiho

„GLAZBOM KROZA ŽIVOT“

Riječi naslova naziv je projekta međunarodnoga značaja što ga organizira ždalska osnovna škola i u kojem su osim djece iz Prekodravlja, ždalske i gotalovske područne škole te Dječjeg vrtića „Bambi“, sudjeluju već drugu godinu zaredom i učenici izvarske osnovne škole, kaže nam učiteljica izvarske škole Klara Kovač. Glazba je umjetnost za koju možemo reći da liječi dušu, ona neposredno djeluje na naš emocionalni život. Učenici su i ove godine istraživali teme o tradicijskim glazbalima s naglaskom na cimbal. Svoje znanje nadopunili su u suradnji s poznatim glazbenikom Andrijom Maronićem koji im je prikazao sviranje na cimbalu. Projekt su upotpunili Mali folklorasi plešući čardaš, dječji vrtić uz šetano kolo, Petar Tot, učenik 4. raz. svirajući na gitari. Učenici gotalovske područne škole predstavili su svoju narodnu nošnju, a izvar-

ski su se učenici predstavili s tradicionalnim brojalicama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Glazba vrlo snažno djeluje na naše osjećaje, raspoloženje i ponašanje. Istraživanja su pokazala da glazba pozitivno utječe na kakvoću čovjekova življenja, kaže uime organizatora Žuža Zabjan. (BPB)

FOK

Fočka Hrvatska samouprava 19. svibnja organizira priredbu pod nazivom „Duhovska svečanost i natjecanje u kuhanju“. Natjecatelji dolaze oko 12 sati. Nakon njihove prijave slijedi natjecanje u kuhanju, a potom ocjenjivanje jela i objava rezultata. U 17 sati počinje kulturni program na otvorenoj pozornici u dvorištu tamošnjeg doma kulture. U programu nastupa Plesna skupina i orkestar Čitaonice mohačkih Šokaca. Nakon programa slijedi druženje svih sudionika priredbe.

HODOČAŠĆE U VOĆIN

U organizaciji križevačke Hrvatske narodnosne samouprave 44 vjernika iz Križevaca, Martinaca, Brlobaša, Lukovišća i Novog Sela hodočastilo je u voćinskome marijanskom svetištu.

KUD Podravina u Kovinu

U Kovinu (Ráckeve) održan je 29. travnja Državni narodnosni festival, za koji organizatori kazuju da je to jedini međuetnički festival u Mađarskoj na kojem sudjeluju folklorna društva svih narodnosti u našoj zemlji, koji čuvaju običaje, govore svojim materinskim jezikom te putem svojih koreografija postaju poznati naširoko. Na Festivalu je sudjelovao i barčanski KUD Podravina. Kovinsko Kulturno središte «Károly Ács» već dvadeset godina organizira narodnosni festival koji je najprije djelovao kao Narodnosni festival Peštanske županije, a od 2000. godine slovi kao državni narodnosni festival uza stručnu potporu. Uz brojne programe, folklorna društva sudjeluju na gala programu, plesačnici te razgledanju mjesnih znamenitosti grada Kovina.

Zavičajna kuća u Lukovišću

U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu, u sklopu IPA projekta Otklanjanje granica glazbom, 120 virovitičkih učenika iz Osnove škole Vladimir Nazor i Glazbene škole i „Jan Vlačimsky“ posjetilo je lukovišku Zavičajnu kuću. S poviješću i sadašnjošću narečene Kuće učenike je upoznala Ruža Bunjevac, predsjednica lukoviške Hrvatske samouprave. Upoznala ih je sa značajkama podravske Hrvata, njihovim načinom života, običajima, narodnom tradicijom i kulturom.

Lukoviška Hrvatska samouprava

Mala stranica

Dragi roditelji, prijatelji, draga rodbino, poštovani profesori,

Oduvijek sam voljela citat „Ljudi uvijek odlaze”. Objašnjenje je prilično jednostavno – po meni ne postoji realniji citat od njega. Nekada ljudi odu od nas jer odlaze u drugu državu ili drugi grad, katkad odlaze jer tvrde da nemaju više što raditi u našim životima, a katkad ne odlaze zato što to žele, nego zato što njihovo srce nije moglo kucati koliko i naše.

Htjeli mi to ili ne, došlo je vrijeme da kažemo zbogom i oprostimo se od naših najbezbriznijih dana, najljepšeg razdoblja našega života, od ljudi koji su neprimjetno uspjeli da nam uđu duboko pod kožu. Došlo je vrijeme da započnemo novo poglavlje u našoj knjizi. Možda mi ne ostajemo u ovoj školi, na ovim hodnicima, u ovim učionicama, ali zato to sve ostaje u nama.

Gledajući prethodne maturante, mislili smo „Daleko smo mi od toga”, i bili tužni što nam taj kraj ne može biti bliže, što nekako ne možemo zamijeniti uloge s tim istim maturantima i samo pobjeći. A danas, pozdravljajući se od škole u kojoj smo proživjeli mnoštvo divnih trenutaka i od vas, osoba bez kojih bi ovo mjesto bilo potpuno besmisleno, nezamislivo i dosadno, danas nam na srcu stoji nesnošljiv teret ispod kojeg se nećujno otvara rana iz koje će nam zauvijek teći rijeka uspomena.

Ljudi kažu da je ovo najljepše doba života, i čvrsto vjerujem u tu teoriju iako smatram da nitko od nas toga nije svjestan. Znali smo svakodnevno, od ranog jutra, čim uđemo na vrata ove zgrade, da se žalimo „problemima” koji ustvari nisu imali ni upola težinu koju nosi ta riječ. Na ovome mjestu prebrodili smo burna prijateljstva i stekli prijateljstva za cijeli život. Ovdje smo doživjeli prvo slomljeno i prvo izliječeno srce, malih milijun svađa i pomirenja. Svi ti sitni komadići koje smo sklopili u prethodne četiri godine blagim su se pokretima spojili u cjelinu i stvorili 29 zasebnih puzzleova. Tih 29 puzzleova koji stoje ovdje pred vama skrojeni su od bezbroj iskustava proživljenih na ovim hodnicima, među ovim ljudima. Bila to lijepa ili ružna iskustva, ostavili su trag na nama. Trag toliko urezan da ćemo ga nositi sa sobom do kraja života.

Mi ćemo vjerojatno biti samo još jedna generacija u nizu koja je prošla ovuda, ali će zato ova zgrada ostati u nama dok god dišemo. Izgled zgrade možda i neće, ali ono što je čini važnom jesu ljudi koje smo upoznali i uspomene koje smo ostavili iza sebe i koje će nas uspjeti posjećiti svojim ostrim rubovima s vremena na vrijeme. A tada, u tome neizbježnom trenutku budućnosti, tada ćemo shvatiti zašto su nam svi odrasli govorili da je ovo bilo vrijeme u kom se trebalo živjeti punim plućima, bez osvrtnja i bez ikakvih ograničenja brzine.

Srdačno pozdravljamo generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Peču, gospođu Vesnu Haluga.

Kad shvatim da uskoro dolazi početak novog načina života, obuzme me i sreća i tuga, pa i strah. Sreća jer krećemo na neki nov, nepoznat put na kojem ćemo upoznati nove ljude i proživjeti nove avanture. A tuga jer se pozdravljamo s osobama koje su činile velik dio našeg odrastanja, koje su nam pomogle da sazrimo i koje su koračale s nama rame uz rame. Od profesora koji su svim snagama pokušavali da nas nauče novim stvarima (kako u školi, tako i u životu) i od naših prijatelja koji su nam svaki dan provedeni ovdje činili zanimljivijim, vedrijim i ljepšim. Voljela bih da mogu sa sigurnošću reći da mi neće faliti ovo mjesto, ovi ljudi, ovakva mladost, ali vjerujem da svatko od nas zna duboko u sebi da će doći trenutak kad će mu zafaliti ovi dani. Ovi dani kad nam se sve činilo komplicirano, ali je zapravo bilo mnogo ljepše i jednostavnije nego bilo koji dan proveden u svijetu odraslih.

Lucija Zeba

Za pametne i pametnice

Proljetna osmosmjerkica

	O	D	U	G	A	S	I
N	A	R	B	O	Š	I	K
J	P	T	E	J	I	V	C
K	I	T	Š	O	M	P	L
A	Z	I	I	O	S	U	N
L	I	S	T	C	V	Ž	C
B	U	B	A	M	A	R	A
O	A	L	E	Č	P	E	D

Pronađite u osmosmjerkici pojmove koji su prikazani slikama, a slova koja su ostala upišite na prazne crte!

P _ _ L _ _ E _ _ K _ _ E _ _ D _ _ A _ _ _ U _ _ _ I

Serdahelcima o Serdahelu

Višegodišnji sakupljački rad serdahelske Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“ urodio je plodom. Krajem prošle godine prigodom 320. obljetnice današnjeg naziva naselja objelodanila je izdanje pod naslovom „Serdahel – Tótszerdahely“. Brošura na 40 stranica ukratko predstavlja povijest serdahelskih Hrvata od prvoga pismenog spomena Serdahela do danas, po tematikama: obrađuje povijest, vjerski, kulturni i športski život mjesta sve do danas uz mnoštvo skupljenih fotografija. Brošura je tiskana u Izdavačkoj kući Croatica uz materijalnu potporu Ministarstva ljudskih potencijala i serdahelske Hrvatske samouprave.

Izdanje „Serdahel – Tótszerdahely“

Hrvatska samouprava u Serdahelu 2011. godine započela je svoj sakupljački rad u okviru kampa za mlade, kada je snimljena duhovna ostavština, sakupljene su stare fotografije, dokumenti, registrirana su kućanstva u kojima se još čuvaju stari predmeti. Skupljanje je usklađivala ondašnja dopredsjednica samouprave Erika Balažin Međeši, a u radu su pomogle i nastavnice mjesne osnovne škole, te sudionici kampa. Iz te građe 2012. g. na Danu naselja uređena je izložba „Kak se živelo negda“ kojoj je dodana i privatna zbirka Arpada Kolmana, predsjednika Serdahelskoga kulturnog i športskog društva. Od 2013. godine pod okriljem Hrvatske samouprave počela je raditi Filmska radionica i svake je godine organizirala kamp za srednjoškolce. U tim su radionicama snimljeni audiovizualni materijali. Tim izdanjem željelo se privući pozornost na vrijednosti serdahelske hrvatske zajednice, o čemu možemo čitati u pozdravnim riječima predsjednika Stje-

Iz sadržaja

pana Turula na zavičajnom govoru: „Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ se je z ovom malom knigicom štela pripomlati na minula stotlje našega lepoga sela, da je praf pred 320 let naše selo dobilo ime Tótszerdahely (Tót Szerdahel). Zo tem je ondaš-na uprava dala na znanje kaj vu Serdahelu žive Horvati, „Kraboti“, kak su nam zmišlajoč-pogrdno znali reči. Naše selo je 1697. leta postalo TÓTSzerdahely i zo tem je zapečaćeno kaj je to jeno horvatsko selo. Za to selo, dok bode postojalo, dok bode gore stalo, bode se znalo da su tu i pret živeli, ali i ve tu žive Horvati. Vu denešne vreme moramo se štirati zo tem kaj se znamo spominati i horvatski i mađerski, poznamo dve kulture i da se spozijemo z našemi pajdaši z druge strane Mure vek se znamo dobro spominati na svojem jeziku. Da su naši ljudi bili negda vu taboru v Rusiji i onda nim je naš horvatski jezik bil na pomoč. I ve nam je ran tak ne pomoč. Granice su slobodne, moremo putovati kam gojt nam je vola (i financije dopuščaju), Horvata ima na svedu sigde, a z horvatskim jezikom vek si najdemo i pajdaša... Ova knigica ne daje pun pregled življenja našega sveta i sela, neje je to zadatek (feladat), samo bi sve nas štela malo potpeštrati, ponukati, da se rezmislimo i imamo pred jočmi koje su naše prave kinče i bogatstvo.“

Na stranicama brošure s mnoštvo fotografija zainteresirani ukratko mogu čitati o životu mještana, o onome zbog čega se Serdahel još uvijek spominje kao hrvatsko selo: odakle potječe u nazivu prefiks „Tot“, povijest sela od 1370. do 2017., fotografije i dokumenti od kraja XIX. stoljeća, vjerski, kulturni i športski život, povijest škole, tradicije i običaji, djelovanje Hrvatske samouprave i civilnih udruga, poznata serdahelska gibanica, duhovna ostavština. Samouprava je izdanjem podarila svaku obitelj, i prema planovima cijelu sakupljenu građu željela bi izdati u knjizi ukoliko će moći pridobiti za to i materijalna sredstva.

Beta

LETINJA

Hrvatska samouprava toga pomurskoga grada 19. svibnja priređuje XII. Hrvatski pomurski piknik u gradskom parku. Piknik počinje u 10 sati kuhanjem raznih jela u kotliću ili na žaru. U poslijepodnevnom satima vrtičari će prikazati kratak hrvatski program. Cilj je piknika druženje prijateljskih družina hrvatskog Pomurja.

PUSTARA

Integrirano središte za usluge građana (IKSZT) 19. svibnja priređuje Dan djece i športa na koji poziva sve mještane i žitelje okolnih naselja. Program počinje u 10 sati s biciklističkom rutom do serdahelskih ribnjaka, a od 14 sati na športskom igralištu će se odvijati razna natjecanja, nogometne utakmice, igraonica, kuhanje na otvorenome, a za 19 sati svi sudionici pozvani su na večeru.

U Međugorju

Olaska je Hrvatska samouprava s prijateljskim naseljem Gajićem iz Hrvatske priredila put u marijansko svetište Kraljice Mira u Međugorje, a dio troškova sudionika puta (autobusni trošak) snosila je iz natječajnih sredstava ostvarenih potporom iz Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa, u iznosu od 250 tisuća forinta. U sklopu četverodnevnog putovanja bilo je prilike za druženje i molitvu. Svi su se sudionici puta uspjeli na Brdo ukazanja i Križevac, te sudjelovali na svetim misama, tako i na misi i klanjanju Presvetom Sakramentu. Trećega dana posjetili su vodopad Kravicu i etnoselo Herceg s kamenim kućama građenim po uzoru na narodnu arhitekturu koja se njegovala u Hercegovini. Na povratku kućama zastali su na zajedničkoj večeri u baranjskom Karancu.

Hrvatski folklor u Turskoj

U organizaciji Grada Mohača, omladinska sekcija/skupina Čitaonice mohačkih Šokaca pet dana (od 20. do 24. travnja 2018. godine) boravila je u Turskoj, u jednoj istanbulskoj četvrti. Beykoz i grad Mohač ove godine slavi desetu obljetnicu zbratimljene veze, a osim toga plesači su sudjelovali na folklornom festivalu, gdje su osim turskih skupina bili mladi iz Bosne i Hercegovine, te djeca s Cipra. Na nastupima Mohačani su ponosno prikazali kulturu, nošnje, glazbu, pjesme i plesove svojih predaka.

Foto: TomQuick

Bea Janković

GRADIŠĆE; COGRŠTOF

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj 19. majuša, u subotu, organizira tradicionalno shodišće Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske u Cogrštof, kade ljetos boravi kip Putujuće Celjanske Marije. Maša je predviđena u 16 uri, ku celebri dr. Anton Kolić, uz kantorianje Prisičana Balaza Orbana. Na koncu crikvenoga obreda, svi vjernici idu na prošeciju, a potom su pozvani na agape. Štatu Putujuće Celjanske Marije ovo ljetno u augustu u Celju bude prikdana hrvatskim faram Pinčene doline u Željeznoj županiji.

ČEPREG; PAKRAC; DARUVAR

Na Dan Mađara grada Pakraca je dobilo poziv zastupništvo Grada Čeprega, 19. majuša, u subotu. Kako nas je obavistila predsjednica gradske Hrvatske samouprave, Marija Kralj, posjet gradu Pakracu Čeprežanov je prethodilo gostovanje političkoga zastupništva iz Hrvatske jur u minuli ljeti. Po programu proširena delegacija grada Čeprega pod peljanjem načelnika, Kristijana Vlašića, u subotu će nazočiti na svečanosti u Pakracu od 14 uri. Za proslavom je predviđeno skupno druženje i večera, a i konkretiziranje suradnje med gradi. Drugi dan je u planu posjet Daruvaru, a spravišće je i zbog skupnih praocv važno, zbog grofovske obitelji Janković, ka je na glasu u svi tri varoši, tako u Ugarskoj kot i u Hrvatskoj.

KOMLOV

U gradiću Komlovu (Komló), u kojem djeluje i Hrvatska samouprava, 1. svibnja održani su brojni programi Narodnosnog dana. U sklopu folklornoga programa nastupio je i kukinjski KUD „Ladislav Matušek“. Dan je održan u svjetlu brojnih krilatica, tako Dan Europe, Južna vrata, Festival nasljeđa, a nazočne je pozdravio gradonačelnik József Polics. Nastupila su brojna njemačka narodnosna društva od najmlađih do onih starijih, plesni ansambli, puhački orkestri, pjevački zborovi, također i romska društva. U sklopu programa nastupio je i Hrvatski pjevački zbor iz Komlova imena „Bijela ruža“, a na večernjem uličnom balu svirao je Juice team.

BELI MANASTIR

Koncert „Za tobom, Baranjo“ organizirala je 29. travnja 2018. Matiča umirovljenika Belog Manastira. Na koncertu, uz njihov pjevački zbor „Martinus“, nastupili su ovi zborovi: belišćanski zbor MPD BelAmi, Ansambl CroArte iz Darde, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoa iz Pečuha, formacija Trio Professore, te solopjevači Zdenko Vidović, Ivica Koprivnjak, Pavo Tudik i Rade Senić. Koncertni program i zborove vodila je maestra Aleksandra Čeliković Cvidrak.

11. hrvatski državni malonogometni kup u Pečuhu

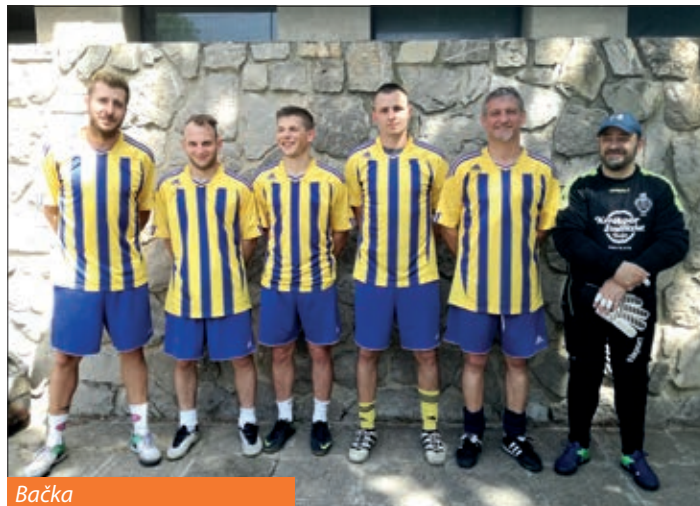
Kup je osvojila Bačka, druga je Baranja, a treća Budimpešta

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, odnosno njezina Odbora za mladež i šport, 28. travnja u Pečuhu je održan 11. hrvatski državni malonogometni turnir. Četvrtu godinu zaredom igralo se na umjetnome travnjaku u Hrvatskoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu.

Državna priredba koja je dugo godina organizirana u Mišljenju, od samih početaka nastoji okupiti momčadi naših hrvatskih regija da se bolje upoznaju, druže i povezuju u okviru športskog nadmetanja, a da se pri tome što više čuje i njeguje materinska, hrvatska riječ.

Ove se godine pozivu organizatora odazvalo šest momčadi, i to iz pet „hrvatskih“ županija te glavnoga grada.

Šest prijavljenih momčadi, već po običaju, ždrijebom je svrstano u dvije skupine. U prvoj skupini nadmetale su se momčadi Šomođa, Bačke i Baranje, a u drugoj Zale, Željezne županije i Budimpešte.

Bačka

Baranja

Budimpešta

Šomođ

Unatoč prekrasnomu sunčanom vremenu, ali i velikoj vrućini, igrači su dali sve od sebe. U skupinama su odigrani susreti: Šomođ – Bačka 0 : 3, Bačka – Baranja 1 : 1 i Šomođ – Baranja 0 : 4, odnosno Zala – Željezna ž. 0 : 3, Željezna ž. – Budimpešta 2 : 0 i Zala – Budimpešta 0 : 3. U poluzavršnici momčad Baranje uvjerljivo je svladala Budimpeštu s 6 : 1, a momčad Bačke – Željeznu županiju s 2 : 1. Za 5. mjesto momčad Šomođa pobijedila je Zalu s više nego uvjerljivih 8 : 1.

U susretu za 3. mjesto bolja je bila Budimpešta koja je pobijedila Željeznu županiju s 3 : 2. U završnici turnira Bačka je pobijedila Baranju s 2 : 1 te osvojila ovogodišnji Državni hrvatski malonogometni kup.

Nakon završnice slijedilo je svečano proglašenje rezultata. Prema tome 1. mjesto osvojila je Bačka, 2. mjesto momčad Baranje, 3. Budimpešta, 4. Željezna županija, 5. Šomođ i 6. Zala. Za najboljeg vratara proglašen je Franjo Poči (Baja), za najboljeg igrača Patrik Jukić (Baranja), a najbolji strijelac bio je Arpad Hajdu (Šomođ).

Sve su momčadi nagrađene peharima, spomenicama i loptom, a prve tri momčadi i medaljama, koje su im uručili HDS-ov predsjednik Ivan Guban, voditelj Ureda Jozo Solga i članovi Odbora za mladež i šport, na čelu s Arnoldom Barićem. Cjelodnevni je susret završen zajedničkom večerom i druženjem.

S. B.